

студентів. Причин для цього багато – і скрутне становище самих підприємств, і прагнення до захисту комерційних таємниць, і неспроможність вищих навчальних закладів гідно оплачувати послуги керівників практик від підприємств. За таких умов можливість поставити конкретні професійні питання, уточнити окремі важливі аспекти, що називається, «з перших вуст», звернути на себе увагу й сформувати необхідні ділові контакти на майбутнє видається дуже й дуже цінною для студентів.

Досвід роботи кафедри маркетингу КНУТД з організації підготовки маркетологів для підприємств легкої промисловості України на засадах компетентісного підходу свідчить, що така підготовка сьогодні може бути успішною лише за умови тісної інтеграції трьох складових: глибокого опанування теорії маркетингу, знання проблематики практичної діяльності професійних маркетологів та специфіки галузевих умов власне легкої промисловості. Закріплення отриманих знань найефективніше відбувається в ході виконання студентами реальних самостійних проєктів та публічної презентації їх результатів. Тому подальше урізноманітнення форм самостійної роботи студентів та наближення її до реальних умов майбутньої професійної діяльності може розглядатися як ключова складова забезпечення конкурентоспроможності фахівців на сучасному ринку праці.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мохова С.Т. Место и роль самостоятельной работы студентов в формировании умения самообразования // <http://www.vtk.t-k.ru>.
2. Анпилогова Л.В., Беленова И.А. Роль самостоятельной работы студентов в решении задач современного образования // <http://www.orenport.ru>.
3. Ващенко Л.С. Компетентісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / Л.С. Ващенко. – К.: К.І.С., 2004. – 112 с.
4. Райзберг Б.А. Современный экономический словарь / Райзберг Б.А., Лозовский Л.Ш., Стародубцева Е.Б. – М.: ИНФРА-М, 2007. – 495 с.
5. Компетенция // Википедия: Свободная энциклопедия // <http://ru.wikipedia.org/wiki/Компетенция>.

Надійшла 13.07.2010

УДК 378.1.14

ГОЛОВНІ ЗАСАДИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА

Т.Г. БЕЗСМЕРТНА

Київський національний університет технологій та дизайну

У статті якість освіти розглядається як важливий фактор в підготовці високопрофесійного спеціаліста і формування духовно розвиненої особистості. Визначаються основні шляхи і методи підвищення якості сучасної освіти в умовах інноваційного середовища

Динаміка світового розвитку, а разом з тим і зростання загрози з боку глобальних проблем, потребує відповідної зміни всіх сфер людської діяльності, в тому числі і освітньої, забезпечення високого рівня якості сучасної освіти на основі збереження фундаментальності і відповідності її актуальним і перспективним потребам людини, суспільства і держави. Підвищення якості освіти сьогодні є практично найголовнішою, стержневою метою освітнянської реформи не лише в нашій країні, а і європейської системи вищої освіти, проголошеної Болонською декларацією.

Якість освіти – це багатопланова, різностороння проблема, яка включає всі основні види діяльності навчального закладу, а також можливість і здатність випускника швидко і ефективно виконувати трудову діяльність згідно особистих інтересів і завдання роботодавця.

Існує чимало факторів, що впливають на якість освіти. Серед найважливіших можна зазначити:

- система управління навчальним закладом;
- рівень підготовки абітурієнтів та організація їх ретельного відбору;
- зміст навчальних програм;
- кваліфікація професорсько-викладацького складу;
- ефективність організації учбового процесу та контроль результатів з урахуванням потреб ринку праці;
- виховна та спортивно-оздоровча робота.

Саме система управління навчальним закладом визначає результати, якщо не в усіх, то в переважачій більшості сфер діяльності, спрямованих на підвищення якості освіти та забезпечення потреб суспільства у висококваліфікованих спеціалістах.

Шлях кращої роботи навчального закладу полягає в своєчасному прогнозуванні та оперативному плануванні всіх видів діяльності, а також контролі та вдосконаленні системи комунікацій і методів прийняття рішень.

Значна перспектива знаходиться в наданні навчальному закладу більшої самостійності вирішення питань в різних напрямках діяльності. Видається, що це проблема загальнодержавна і вирішити окремому навчальному закладу в самотужку непросто, щоб не сказати, що неможливо, хоча, згідно коментаря Міністра освіти і науки Д. Табачника до ухваленого Парламентом закону про одинадцятирічне навчання в середній школі від шостого липня 2010 року – надання автономії вищим навчальним закладам і можливості використання коштів на розвиток власної інфраструктури, включаючи підвищення стипендій студентам та заробітної плати викладачам, буде додатковим стимулом в роботі трудового колективу.

Слід зауважити, недостатній, а часом і надто низький, рівень знань абітурієнтів, відсутність зацікавленості обраним фахом, незадовільний рівень загальної культури і ціннісних орієнтирів молодих людей не сприяє підвищенню ефективності роботи навчального закладу.

Тому необхідно створити такі навчальні програми, які б тісно пов'язували і були логічним продовженням дисциплін шкільного курсу, що з одного боку, підняло б на вищий рівень роботу школи, авторитет вчителя, а з іншого, навчальний заклад отримував би краще підготовлених абітурієнтів, що сприятиме підвищенню якості освіти. Важливим в підготовці спеціалістів є не лише отримання певного обсягу конкретних знань, а й набуття навичок системного мислення, вміння знаходити і обробляти інформацію, бажання самовдосконалюватися і здатність успішно співпрацювати з іншими.

В навчальному процесі важко переоцінити роль особистості викладача, його професійний, науково-практичний та життєвий досвід. Тому існує необхідність створення сприятливих умов для проведення викладачами науково-дослідницької роботи, можливості підвищення кваліфікації в кращих осередках розвитку науки і техніки, надання більше часу для самовдосконалення, пошуку нових форм і методів навчання. Викладач не лише подає необхідний матеріал, не просто передає знання, а спонукає студента до глибшого осмислення як питань навчальної дисципліни, так і проблем сучасності, викликає зацікавленість і спробу самостійного вирішення нагальних питань, тобто впливає на формування

особистості студента, виховання не тільки першокласного професіонала, а й духовно багатой, цілеспрямованої, освіченої молоді людини.

Проведення міжвузівських методичних та методологічних семінарів різних спеціальностей з залученням науковців державного та міжнародного рівня є наглядним прикладом для студента як треба працювати. Це потребує зменшення кількості аудиторних занять і надання переваги самостійній роботі студента. Додатковим резервом є використання технологій дистанційної освіти, що в свою чергу, потребує поліпшення матеріально-технічного забезпечення навчального процесу, включаючи електронні варіанти підручників, монографій, періодичної літератури та методичних розробок.

Формування особистості студента, починаючи з культури поведінки до формування самосвідомості, здібності до самоаналізу і здатності швидко, критично реагувати на непередбачувані нові ситуації і самостійно приймати оптимальні рішення, брати відповідальність не лише за себе, а також вміти передбачити, змоделювати бажані результати, виходячи з наявних умов і обставин – це і є завдання навчального закладу по підготовці якісно нового фахівця, мобільного, динамічного і конструктивного.

Ці вимоги можуть і повинні знайти своє відображення як у виховній роботі та в навчальних програмах, так і в учбових планах. В їх реалізації важлива роль в технічному закладі належить кафедрам суспільних та гуманітарних наук. Саме викладачі – гуманітарії здатні допомогти студентів зорієнтуватися в коловороті подій, нескінченному потоці найрізноманітнішої інформації, теле – і радіокомунікацій, інтернету і т.п. Молодій людині непросто визначитись в наш складний час, обрати вірний шлях у житті, знайти себе.

Як правило, підвищення якості освіти в технічному навчальному закладі ставиться в пряму залежність від інформатизації, використання в учбовому процесі нових технологій. Це є незаперечний факт. Але сьогодні є нагальною потребою духовне виховання молоді, починаючи з дитячого садочка, школи, вищого навчального закладу, хоча головним осередком в цьому процесі залишається СІМ`Я, яка повинна не перекладати свої обов`язки на плечі вчителів і викладачів, а постійно співпрацювати з ними. Нас об`єднує спільна мета – мати якісно нових висококваліфікованих спеціалістів з достатнім рівнем духовної культури, соціальної зрілості, небайдужих до змін, що відбуваються в нашій країні і світі, активних і наполегливих учасників розбудови незалежної України, з почуттям власної гідності і національної гордості, спрямованих на поліпшення життя нашого народу.

Особливу увагу необхідно звернути на виховання дітей з обмеженими фізичними можливостями, оточуючи їх увагою не лише батьків, а й суспільства, надаючи всіляку допомогу в отриманні якісної освіти і включення в реальне життя як повноправних громадян. НТП сприяє появі нових засобів та предметів праці, нових виробничих та інформаційних технологій, що, в свою чергу, потребує безперервної освіти з метою отримання нових знань і використання їх в професійній діяльності.

Нове інформаційно-освітнє середовище має немалий потенціал для підвищення якості освіти. Однак в повній мірі це стане можливим, якщо навчання буде спрямоване на:

- інноваційну мораль, для якої характерна особистісна спрямованість на розвиток пізнавальних потреб та творчих здібностей студентів;
- розуміння постійних змін в оточуючому світі, вміння швидко орієнтуватися в них і приймати рішення, не боячись відповідальності, а також здатність усвідомлення власної ролі та призначення;

- глибоке знання національних та загальнолюдських особливостей культури, духовно – моральних цінностей життя людини, окремих народів і людства в цілому, культурологічних засад соціальних, сімейних, наукових, релігійних та інших, традицій;
- готовність до самопізнання, самоаналізу і, що не менш важливо, інтелектуального самовиховання, фізичного вдосконалення;
- комунікативність як одну із ключових рис сучасного спеціаліста, володіння іноземними мовами, специфікою діловодства, ведення дискусій, вміння ставити цікаві питання і давати обґрунтовані та чіткі відповіді.

Першочергове, і на наш погляд чи не найважливіше, завдання викладача у формуванні вище названих якостей фахівця – це фактично створення таких умов навчання, в яких студент зміг би проявити ініціативу та самостійність, зміг би реалізувати власні здібності, інтереси, потреби і навіть амбіції, проявити свій творчий потенціал, виховати в собі впевненість, привити бажання рухатися далі, постійно вдосконалюватися як в професійному, так і в соціальному та духовному напрямках, шукати ефективніші шляхи та засоби самоосвіти і самовиховання при постійній спрямовуючій допомозі викладача.

Інноваційні технології орієнтуються на студента, створення максимальної індивідуалізації навчального процесу, адаптованого до його здібностей і потенціальних пізнавальних можливостей.

Важливою засадою підвищення якості освіти є систематичний контроль за процесом навчання та своєчасне корегування, що потребує постійного взаємопорозуміння між студентом та викладачем, тобто кропітка і наполеглива праця, результати якої очевидні не відразу. Тому невідкладним завданням навчального закладу в підвищенні якості освіти є:

– створення освітньої програми, яка б давала змогу максимально враховувати індивідуальні якості кожного студента і мала б тісне продовження у вищій початкової та середньої освіти; розвиток дистанційної форми навчання; дотримання нерозривного зв'язку дисциплінарного навчання дасть можливість отримати краще підготовленого абітурієнта; освоєння та впровадження в учбовий процес результатів експериментальних досліджень; активізація роботи єдиного інформаційного освітнього простору в межах навчального закладу, регіону, країни, Європи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко В. Інноваційний розвиток освіти в стратегії «українського прориву». Вища освіта України.-2008.-№2.
2. Ніколаєнко С.М. Теоретико – методологічні основи управління інноваційним розвитком освіти України.- К.:КНТЕУ 2008.
3. Енциклопедія освіти /АПНУ /голов. ред. В.Г.Кремель/. – К.: Юрінком Інтер, 2008.
4. Гладка Т.І. Інноваційна діяльність і гуманізація освіти: філософський аспект. Вісник Дніпропетровського університету. Філософія. Соціологія. Політологія. – 2007. – Вип.15.
5. Хаткевич С.П. Философское осмысление подходов и принципов современного управления развитием образования. Известия ТПУ. – 2004 №1.

Надійшла 30.08.2010